

REFERENCES:

1. Pro zasady derzhavnoi antykoruptsiinoi polityky na 2021-2025 roky. (2022, June 20). [On the foundations of the state anti-corruption policy for 2021-2025]. *Zakon Ukrainy № 2322-IX1*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20#Text> [in Ukrainian].
2. Pro zatverdzhennia Derzhavnoi antykoruptsiinoi prohramy na 2023-2025 roky. (2023, March 4). [On the approval of the State anti-corruption program for 2023-2025]. *Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy № 220*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/220-2023-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].
3. Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchych aktiv Ukrainy shchodo umov obihu zemel silskohospodarskoho pryznachennia. (2020, March 31). [On making changes to some legislative acts of Ukraine regarding the terms of circulation of agricultural land]. *Zakon Ukrainy № 552*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/552-20#Text> [in Ukrainian].
4. Zemelnyi kodeks Ukrainy. (2001, October 25). [Land Code of Ukraine]. *Zakon Ukrainy № 2768*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text> [in Ukrainian].
5. Hulak, O. V., Holovko, L. O., Holovii, L. V. (2022). Yurydychna vidpovidalnist za koruptsiini ta poviazani z neiu pravoporushennia u sferi zemelnykh pravovidnosyn. [Legal responsibility for corruption and related offenses in the field of land relations]. *Pravo. Liudyna. Dovkillia. Vypusk 1. Tom 13*. 73-80. [in Ukrainian].
6. Hulak, O. V., Kurylo, V. I., Dubchak, L. M. (2021). Do pytannia pro shliakhy podolannia koruptsii v Ukraini. [To the question of ways to overcome corruption in Ukraine]. *Pravo ta derzhavne upravlinnia. № 1*. 196-201. Retrieved from: http://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/1_2021/31.pdf [in Ukrainian].
7. Hulak, O.V., Vysotskyi, V.M., Yarmolenko, Yu.V. (2021). Publichne administruvannia u sferi opodatkuvannia ahrarynoho sektoru Ukrainy. [Public administration in the field of taxation of the agrarian sector of Ukraine]. *Sotsialno-pravovi studii. Vypusk 2 (12)*. 65-71. [in Ukrainian].
8. Pro zapobihannia koruptsii. (2014, October 14). [On prevention of corruption]. *Zakon Ukrainy № 1700-VII*. Retrieved from: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18> [in Ukrainian].
9. Zaiats, B. R. (2021). Rol instytutiv hromadianskoho suspilstva u protsesi zapobihannia koruptsii v orhanakh derzhavnoi vlady ta orhanakh mistsevoho samovriaduvannia Ukrainy: administratyvno-pravovyi vymir. [The role of civil society institutions in the process of preventing corruption in state authorities and local self-government bodies of Ukraine: administrative and legal dimension]. *Dysertatsiia na здobuttia naukovoho stupenia kandydata yurydychnykh nauk (doktora filosofii) za spetsialnistiu 081 – Pravo*. Lvivskyi derzhavnyi universytet vnutrishnikh sprav. 210. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 16.05.2024

УДК 342.951

DOI: 10.36550/2522-9230-2024-16-83-87

Кондратенко Віталій Миколайович,

доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри права та правоохоронної діяльності

Центральноукраїнського державного університету

імені Володимира Винниченка

kondratenkovitals@gmail.com

ORCID ID: 0000-0001-6015-8326

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ЩОДО ПРОТИДІЇ ТА ЗАПОБІГАННЯ ВИПАДКАМ ДИСКРИМІНАЦІЇ

У статті розглянуто повноваження органів публічної влади, посадових осіб у сфері запобігання та протидії дискримінації. До відповідних державних суб'єктів віднесено Комітет Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій, національних меншин і міжнародних відносин, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Кабінет Міністрів України, Урядового уповноваженого з прав осіб з інвалідністю, Урядового уповноваженого з питань гендерної політики, Освітнього омбудсмена України, Уповноваженого із захисту державної мови.

Акцентовано на специфіці реалізації правового статусу з забезпечення принципу недискримінації Міністерством закордонних справ України, Міністерством юстиції України, Міністерством соціальної політики України. На результатами проведеного дослідження сформовано систему суб'єктів владних повноважень з питань протидії дискримінації: суб'єкти владних повноважень щодо парламентського контролю у сфері протидії дискримінації; суб'єкти владних повноважень з питань урядового контролю у сфері протидії дискримінації; суб'єкти владних повноважень з

реалізації загальних повноважень центральних органів виконавчої влади у сфері протидії дискримінації; суб'єкти владних повноважень з реалізації спеціальних повноважень центральних органів виконавчої влади у сфері протидії дискримінації; суб'єкти владних повноважень місцевого та регіонального рівнів із протидії дискримінації.

Національну поліцію України віднесено до суб'єктів із реалізації загальних повноважень центральних органів виконавчої влади у сфері протидії дискримінації. Вказано, що адміністративно-правовий статус поліцейських за цим напрямом має певні особливості, зумовлених одночасним виконанням загального і спеціального правового статусу працівника поліції та законодавчих приписів із забезпечення прав і свобод громадян, дотриманням принципу недискримінації у службовій діяльності, здійсненням заходів із недопущення заборони дискримінації на відповідній ланці правозастосовної роботи.

Ключові слова: адміністративно-правовий статус; запобігання та протидія дискримінації; Національна поліція України; органи публічної влади; працівники поліції; правоохоронні органи.

Kondratenko V. ADMINISTRATIVE AND LEGAL STATUS OF PUBLIC AUTHORITY BODIES AND THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE WITH REGARD TO THE COMBAT AND PREVENTION OF DISCRIMINATION CASES

The article describes the powers of public authorities and officials in the field of preventing and countering discrimination. Relevant state entities include the Committee of the Verkhovna Rada of Ukraine on Human Rights, Deoccupation and Reintegration of Temporarily Occupied Territories, National Minorities and Interethnic Relations, the Verkhovna Rada of Ukraine Commissioner for Human Rights, the Cabinet of Ministers of Ukraine, the Government Commissioner for the Rights of Persons with Disabilities, the Government of the Commissioner for Gender Policy, the Educational Ombudsman of Ukraine, the Commissioner for the Protection of the State Language.

Particular attention is paid to the peculiarities of the implementation of the legal status of ensuring the principle of non-discrimination by the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine, the Ministry of Justice of Ukraine, and the Ministry of Social Policy of Ukraine. Based on the results of the study, a system of subjects of authority on issues of combating discrimination was formed: 1) subjects of power in relation to parliamentary control in the field of anti-discrimination; 2) subjects of authority in matters of government control in the field of anti-discrimination; 3) subjects of authority for the implementation of general powers of central executive bodies in the field of anti-discrimination; 4) subjects of authority for the implementation of special powers of central executive bodies in the field of combating discrimination; 5) subjects of local and regional authorities to combat discrimination.

The National Police of Ukraine is classified as a subject of authority in matters of implementation of the general powers of the central executive authorities in the field of anti-discrimination. It is indicated that the administrative and legal status of police officers in this area has certain essential features, which are caused by the simultaneous implementation of the general and special legal status of a police officer and legislative prescriptions to ensure the rights of citizens, compliance with the principle of non-discrimination in official activities.

Key words: administrative and legal status; prevention and counteraction of discrimination; National Police of Ukraine; public authorities; police officers; police.

Постановка проблеми. Демократичний запит на широкомасштабний розвиток міжнародних стандартів щодо ефективного запобігання та протидії дискримінації за будь-якою ознакою, належної реалізації та захисту суб'єктивних прав людини на національному рівні зумовили становлення розлогої вітчизняної системи державних органів і посадових осіб, які напряму чи опосередковано є компетентними у цій сфері. Вони становлять інституційну складову Національного правового механізму протидії дискримінації, до якої також входить Національна поліція України. Чітке розуміння компетенції вказаних владних інституцій дозволить вірно схарактеризувати ключові аспекти взаємодії та місця у такій співпраці поліції як суб'єктів запобігання дискримінації та місцевого рівні.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання формування та реалізації державної антидискримінаційної політики України, а також щодо організації здійснення запобігання і протидії дискримінації у різних сферах суспільного та державного життя з боку органів публічної влади, інститутів громадянського суспільства та окремих громадян останніми роками ставала предметом наукових пошуків вчених: О. І. Бачинська, В. В. Волинець, Г. Г. Жуковська, О. Б. Карпінська, О. О. Остапенко, З. П. Равлінко, О. М. Руднева, М. І. Саєнко, О. Л. Стасюк, А. О. Церковна, І. В. Янковець та ін. Водночас ключові аспекти забезпечення прав і свобод людини та громадянина, дотримання засад заборони дискримінації тощо з урахуванням адміністративно-правового статусу працівників поліції, розкрито у наукових працях І. В. Бойка, В. В. Бондара, І. О. Волокітенка, А. В. Галунька, О. М. Головка, М. В. Лошицького, Д. І. Сироти.

Метою статті є визначення системи та характеристика повноваження органів виконавчої влади, окремих посадових осіб у сфері протидії дискримінації, а також з'ясування місця у її структурі органів поліції.

Виклад основного матеріалу дослідження. Перелік суб'єктів, наділеними повноваженнями щодо запобігання та протидії дискримінації, визначено у ст. 9 Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», серед яких Верховна Рада України; Уповноважений Верховної Ради України з прав людини; Кабінет Міністрів України; інші державні органи, органи місцевого самоврядування; громадські організації, фізичні та юридичні особи [1]. Тобто відповідно до міжнародних стандартів з прав людини та вітчизняного законодавства до здійснення боротьби зі вказаним негативним соціальним явищем залучені всі органи публічної влади та громадяни. Наразі зацікавлення викликають державні суб'єкти – законодавчий орган, органи виконавчої влади та омбудсмен, а також інші відповідні посадові особи, які не зазначені у спеціальному законі, але з нормативно-правового масиву впливає їхня компетенція у сфері

недопущення порушення принципу недискримінації.

Відповідно до конституційних положень Верховна Рада України є єдиним органом законодавчої влади у нашій країні, який має ключове значення в питаннях формування та реалізації антидискримінаційної політики, здійснення парламентського контролю [2] за діяльністю органів виконавчої влади через діяльність своїх комітетів. Законом України «Про комітети Верховної Ради України» визначено, що комітети Верховної Ради України здійснюють такі функції [3]:

1) законопроектна функція – розробка проектів законів, інших актів; доопрацювання законопроектів за наслідками розгляду їх у першому та наступних читаннях; підготовка висновків і пропозицій щодо проектів загальнодержавних програм розвитку, охорони довкілля, а також наданні згоди на обов'язковість чи денонсацію міжнародних договорів України; узагальнення зауважень і пропозицій, що надійшли до законопроектів; внесення пропозицій щодо планування законопроектної роботи;

2) організаційна функція – попереднє обговорення кандидатур посадових осіб, яких обирає, призначає, затверджує Верховна Рада України або надає згоду на їхнє призначення; підготовка питань на розгляд Верховної Ради України відповідно до предметів їх відання; участь у формуванні порядку денного пленарних засідань; прийняття рішень, наданні висновків, рекомендацій, роз'яснень; розгляд звернень, що надійшли до комітету; участь в міжпарламентській діяльності, взаємодії з міжнародними організаціями; підготовка письмових звітів про підсумки своєї діяльності; забезпечення висвітлення діяльності в ЗМІ;

3) контрольна функція – аналіз практики застосування законодавчих актів, підготовці та поданні відповідних висновків та рекомендацій на розгляд Верховної Ради України; контроль за виконанням Державного бюджету України; організація та підготовка парламентських слухань; підготовка та подання на розгляд Верховної Ради України запитів до Президента України від комітету; взаємодія з Рахунковою палатою України; взаємодія з Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини; направлення матеріалів для відповідного реагування органам Верховної Ради України, державним органам, їх посадовим особам.

Головне місце серед суб'єктів запобігання та протидії дискримінації займає Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, який здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини та громадянина, а також захист прав всього населення на постійній основі. Важливим завданням сучасного етапу розвитку України є створення правозахисної системи, елементами якої є відповідні спеціалізовані інституції. Омбудсмен відіграє значну роль щодо забезпечення захисту прав і свобод людини та громадянина, їхнього дотримання й поваги органами публічної влади, недержавними організаціями. У разі порушення таких прав пріоритетною метою уповноваженого є активізація правовідновлювальних процесів. Отже, це дає підстави стверджувати, що правозахисна функція Української держави є найголовнішою в реаліях сьогодення.

Законом України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» поряд із системним забезпеченням дотримання та захисту прав і свобод людини та громадянин серед головних повноважень цієї посадової особи визначено запобігання будь-яким формам дискримінації щодо реалізації особою своїх суб'єктивних прав [4]. Омбудсмен здійснює діяльність незалежно, підзвітний і підконтрольний виключно Парламентові, що сприяє налагодженню досить ефективної роботи в питаннях формування та реалізації державної антидискримінаційної політики [5 ; 6].

Поєднання юридичного інструментарію, передбаченого нормами конституційного та адміністративного законодавства, загалом дозволяє Уповноваженому Верховної Ради України з прав людини здійснювати дієві заходи, спрямовані на повне, вчасне та ґрунтовне забезпечення принципу недискримінації у всіх основних сферах державного на суспільного життя. Насамперед, мова йде про акти реагування (конституційні подання; подання до органів публічної влади, об'єднань громадян, юридичних осіб незалежно від форми власності, їх посадових і службових осіб) щодо порушень положень Конституції України, законів України, міжнародних договорів України стосовно прав і свобод людини і громадянина.

Згідно з чинним законодавством Кабінет Міністрів України у сфері гарантування недопущення дискримінації відіграє важливу роль, є тим державним суб'єктом, що здійснює антидискримінаційну політику держави, виконання всіх юридичних приписів щодо запобігання та протидії дискримінації з боку населення та органів публічної влади, налагоджує організацію вжиття системи заходів із забезпечення прав і свобод людини та громадянина, а також спрямовує, координує та контролює роботу міністерств та інших органів виконавчої влади в окресленому аспекті.

У структуру Секретаріату Кабінету Міністрів України включено Урядового уповноваженого з прав осіб з інвалідністю та Урядового уповноваженого з питань гендерної політики, їхні апарати [7]. Вказані посадові особи наділені правовим статусом, що дозволяє ефективно реалізовувати окремі ключові напрями державної антидискримінаційної політики щодо певної категорії населення. На Урядового уповноваженого з прав осіб з інвалідністю покладено зобов'язання щодо сприяння виконанню міжнародних зобов'язань з додержання в Україні прав і законних інтересів осіб з інвалідністю, моніторинг їхнього додержання; участь у здійсненні Прем'єр-міністром України представництва у міжнародних зустрічах і форумах із питань захисту прав і законних інтересів осіб з інвалідністю та виконання Україною міжнародних зобов'язань у цій сфері; вжиття у заходів щодо усунення порушень прав і законних інтересів осіб з інвалідністю, причин, що призвели до їх виникнення; сприяння забезпеченню інформування громадськості про права осіб з

інвалідністю [8].

На окрему увагу в системі державних суб'єктів з питань запобігання дискримінації заслуговують дві посадові особи, які призначаються на посаду цим органом виконавчої влади – Уповноважений із захисту державної мови та Освітній омбудсмен України. Основними завданнями останнього є: сприяння реалізації державної політики, спрямованої на забезпечення права людини на здобуття якісної та доступної освіти; здійснення заходів щодо додержання законодавства про освіту; вжиття заходів для забезпечення належних умов для рівного доступу до здобуття освіти; сприяння впровадженню інклюзивної форми навчання; сприяння виконанню Україною міжнародних зобов'язань щодо додержання прав людини на освіту та ін. [9].

Новелою вітчизняного законодавства стало запровадження інституту так званого «мовного омбудсмена», який наразі виконує надзвичайно важливу функцію у державі щодо відновлення історичного значення державної мови як найважливішої основи української самоідентичності. Поряд із наведеним, це засвідчує, що останніми роками державна політика визнала проблематику існування дискримінації у країні за мовною ознакою, що є неприпустимим і вимагає нагального покращення.

Наступна ланка відповідних суб'єктів владних повноважень загалом представлена всією системою центральних та місцевих органів виконавчої влади, які у межах своїх повноважень в обов'язковому порядку забезпечують належний рівень запобігання та протидії дискримінації. З одного боку, вони гарантують дотримання принципу недискримінації у повсякденній внутрішній організаційній діяльності, з іншого – реалізують державну антидискримінаційну політику за напрямками здійснення власної компетенції. Водночас подібна робота носить не профільний характер, тому необхідно до системи вказаних суб'єктів внести саме ті органи виконавчої влади, які чинним законодавством здебільшого уповноважені на реалізацію загальних чи спеціальних повноважень у сфері забезпечення прав і свобод людини та громадянина, боротьбу з проявами дискримінації тощо. Серед переліку центральних органів виконавчої влади у сфері протидії дискримінації загальної компетенції варто виокремити такі:

1) Міністерство внутрішніх справ України та Національна поліція України – забезпечення охорони прав і свобод людини та громадянина, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку, а також надання поліцейських послуг;

2) Міністерство закордонних справ України – захист прав та інтересів громадян і юридичних осіб України за кордоном; забезпечує здійснення заходів щодо захисту, евакуації громадян України, документів і майна закордонних дипломатичних установ України з держав, які перебувають у стані збройного конфлікту або в яких виникла надзвичайна ситуація;

3) Міністерство юстиції України – здійснює експертизу проектів нормативно-правових актів та нормативно-правових актів, що підлягають державній реєстрації, на відповідність положенням Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практиці Європейського Суду з прав людини; сприяє розвитку надання юридичних послуг з метою реалізації прав, свобод і законних інтересів громадян та юридичних осіб; бере участь у розробленні та розповсюдженні освітніх програм у сфері захисту прав, свобод і законних інтересів громадян; проводить гендерно-правову експертизу актів законодавства;

4) Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України – сприяння реалізації прав і свобод громадян України, які проживають на тимчасово окупованих територіях України, прилеглих до них територіях; збирає та систематизує інформацію про факти порушення прав громадян України, іноземців та осіб без громадянства на тимчасово окупованих територіях України; вживає заходів до захисту прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб, які порушені внаслідок збройного конфлікту та/або тимчасової окупації частини території.

До органів виконавчої влади у сфері протидії дискримінації спеціальної компетенції необхідно віднести декілька важливих суб'єктів владних повноважень, які реалізують державну антидискримінаційну політику за окремими векторами, а також стосуються певної категорії громадян, зокрема: 1) Міністерство соціальної політики України – запобігання та протидія насильству за ознакою статі; забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків; надання соціальних послуг і проведення соціальної роботи; захист прав дітей; захист прав депортованих за національною ознакою осіб, які повернулися в Україну; забезпечення суб'єктивних прав людей з інвалідністю; 2) Державна служба України з питань праці – проводить роботу з питань, недопущення дискримінації на робочих місцях працівників із певними хворобами; здійснює державний контроль за дотриманням законодавства про зайнятість осіб з інвалідністю; 3) Державна служба України з етнополітики та свободи совісті – реалізація державної політики у сфері міжнаціональних відносин, релігії та захисту прав національних меншин в Україні.

Висновки. З огляду на вище викладене до система суб'єктів владних повноважень у сфері протидії дискримінації варто віднести такі ланки: 1) суб'єкти владних повноважень з питань парламентського контролю у сфері протидії дискримінації – Комітет Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин; Уповноважений Верховної Ради України з прав людини; Представник Уповноваженого з дотримання рівних прав і свобод Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини; 2) суб'єкти владних повноважень з питань урядового контролю у сфері протидії дискримінації – Урядовий уповноважений з прав осіб з інвалідністю, Урядовий уповноважений з питань гендерної політики, Освітній омбудсмен України,

Уповноважений із захисту державної мови; 3) суб'єкти владних повноважень з питань реалізації загальних повноважень центральних органів виконавчої влади у сфері протидії дискримінації – Міністерство внутрішніх справ України, Міністерство закордонних справ України, Міністерство юстиції України, Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України; 4) суб'єкти владних повноважень з питань реалізації спеціальних повноважень центральних органів виконавчої влади у сфері протидії дискримінації – Міністерство соціальної політики України, Державна служба України з питань праці, Державна служба України з етнополітики та свободи совісті; 5) суб'єкти владних повноважень місцевого та регіонального рівнів у сфері протидії дискримінації – обласні, районні державні адміністрації та у м. Києві.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні : Закон України від 06.09.2012 № 5207-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17#Text>
2. Гришко О. М. Механізм забезпечення прав людини в Україні. *Правове регулювання економіки*. 2017. № 16. С. 33-43.
3. Конституція України від 28.06.1996. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
4. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини : Закон України від 23.12.1997 №776/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/776/97-вр#Text>
5. Карпінська О. Б. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини як суб'єкт правозахисної діяльності. *Науковий вісник УНУ. Серія «Право»*. 2015. Вип. 31. Т. 1. С. 82-86.
6. Косінов С. А. Омбудсмен як інститут контролю за владою. *Теорія і практика правознавства*. 2015. Вип. 1 (7). С. 1-12.
7. Про затвердження структури Секретаріату Кабінету Міністрів України : постанова Кабінету Міністрів України від 23.08.2016 № 564. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/564-2016-п#Text>
8. Про затвердження Положення про Урядового уповноваженого з прав осіб з інвалідністю та внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 3 січня 2013 р. № 5 : постанова Кабінету Міністрів України від 21.02.2017 № 125. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/125-2017-п#n9>
9. Деякі питання освітнього омбудсмена : постанова Кабінету Міністрів України від 06.06.2018 № 491. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/491-2018-%D0%BF#Text>

REFERENCES:

1. Pro zasady zapobihannia ta protydii dyskryminatsii v Ukraini. (2012, September 6). [On the principles of preventing and countering discrimination in Ukraine]. *Zakon Ukrainy № 5207-VI*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17#Text> [in Ukrainian].
2. Hryshko, O. M. (2017). Mekhanizm zabezpechennia prav liudyny v Ukraini. [The mechanism for ensuring human rights in Ukraine]. *Pravove rehuliuвання ekonomiky. № 16*. 33-43. [in Ukrainian].
3. Konstytutsiia Ukrainy. (1996, June 28). [Constitution of Ukraine]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> [in Ukrainian].
4. Pro Upovnovazhenoho Verkhovnoi Rady Ukrainy z prav liudyny. (1997, December 23). [On the Commissioner for Human Rights of the Verkhovna Rada of Ukraine]. *Zakon Ukrainy №776/97-VR*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/776/97-вр#Text> [in Ukrainian].
5. Karpinska, O. B. (2015). Upovnovazhenyi Verkhovnoi Rady Ukrainy z prav liudyny yak subiekt pravozakhysnoi diialnosti. [Human Rights Commissioner of the Verkhovna Rada of Ukraine as a subject of human rights activities]. *Naukovyi visnyk UNU. Serii «Pravo»*. Vyp. 31. T. 1. 82-86. [in Ukrainian].
6. Kosinov, S. A. (2015). Ombudsmen yak instytut kontroliu za vladoiu. [Ombudsman as an institution of control over power]. *Teoriia i praktyka pravoznavstva*. Vyp. 1 (7). 1-12. [in Ukrainian].
7. Pro zatverdzhennia struktury Sekretariatu Kabinetu Ministriv Ukrainy. (2016, August 23). [On approval of the structure of the Secretariat of the Cabinet of Ministers of Ukraine]. *Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy № 564*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/564-2016-п#Text> [in Ukrainian].
8. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Uriadovoho upovnovazhenoho z prav osib z invalidnistiu ta vnesennia zmin do postanovy Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 3 sichnia 2013 r. № 5. (2017, February 21). [On the approval of the Regulation on the Government Commissioner for the Rights of Persons with Disabilities and amendments to the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated January 3, 2013 №5]. *Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy № 125*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/125-2017-п#n9> [in Ukrainian].
9. Deiaki pytannia osvithnoho ombudsmena. (2018, June 6). [Some questions of the educational ombudsman]. *Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy № 491*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/491-2018-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 9.05.2024